

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Kászonyi és Bauer Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kászonyi Gabriella ügyvéd 7621 Pécs, Ferencesek utcája 6.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Pálfalvy Andrea jogtanácsos által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű, valamint a Sáráné dr. Lukács Ágnes jogtanácsos által képviselt **II.rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2008. január 9. napján kelt 11.P.20.891/2007/15. számú ítélete ellen a felperes által 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint, a II. rendű alperesnek 16.500 (tizenhatezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes, mint a Mecseki Ércbányászati Vállalat alkalmazottja, 1994-ben 40 %-os munkaképesség-csökkenést szenvedett, ezért rehabilitált munkavállalóként jogosulttá vált a bányász dolgozók keresetkiegészítésére, amelynek megállapítása és folyósítása 2000. december 31-ig az I. rendű alperes hatáskörébe tartozott. 2001. január 1-től ez a feladat az Államháztartási Hivatalhoz, majd a II.rendű alpereshez került.

Az I. rendű alperes az 1999. évi keresetkiegészítés összegét nem állapította meg, csupán a felperes kérelmére a jogutód Baranya Megyei Területi Államháztartási Hivatal hozott 2001. november 6-án határozatot, amelyben 1999. január 1-től

december 31-ig havi 132.480 forintban határozta meg a felperest megillető keresetkiegészítés összegét. A határozat ellen a felperes fellebbezéssel élt, azonban az elsőfokú határozatot a másodfokú közigazgatási szerv helybenhagyta azzal, hogy a Gazdasági Minisztérium által 1999. június 25-én kiadott U-77/99. számú állásfoglalásnak megfelelően járt el az elsőfokú közigazgatási szerv, ezért a határozat megváltoztatására nincs lehetőség.

A korábbi években a felperesnek járó keresetkiegészítés összegét a Mecsekurán Kft.-nél hasonló munkakörben dolgozók átlagkeresete alapján állapították meg, azonban a Mecsekurán Kft. 1997-ben megszűnt, jogutóda a Mecsekérc Környezetvédelmi Rt. földalatti bányászati tevékenységet már nem végzett. Erre tekintettel az 1999. évi keresetkiegészítés összegének megállapításához az I. rendű alperes 1999. márciusában a Pécsi Erőmű Rt. Kőszénbányaüzemétől kért az azonos tevékenységet végző dolgozók átlagkeresetéről adatokat. Ennek alapján állapította meg 1999. márciusában a korábban a Mecsekurán Kft.-nél dolgozó és keresetkiegészítésre jogosult - más - személyek részére járó keresetkiegészítés összegét.

A felperes a részére havi 132.480 forint keresetkiegészítést megállapító határozat miatt közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt pert indított. A Baranya Megyei Bíróság 2005. november 14-én jogerőre emelkedett 10.P.21.347/2004/19. számú ítéletével a jelen per I. rendű alperesét 690.780 forint kártérítés és kamatai megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy amennyiben az I. rendű alperes az irányadó jogszabályoknak megfelelően járt volna el a felperes esetében és 1999. márciusában határozatot hoz - mint ahogy a felperessel hasonló helyzetben lévő más keresetkiegészítésre jogosult személyek esetében eljár -, a felperest a Pécsi Erőmű Rt. Kőszénbánya által közölt adatok alapján havi 171.772 forint összegű keresetkiegészítés illette volna meg, ezért az I. rendű alperest a különbözet megfizetésére kötelezte.

Az I. rendű alperes 2000. február 14-én kelt 222-5/2000. számú határozatával 2000.január 1. és december 31. közötti időre havi 74.448 forint, majd február 28-án 215-21/2000. számú határozatában ugyanerre az időszakra havi 114.207 forint összegű keresetkiegészítést állapított meg és folyósított. A felperes fellebbezése folytán eljár Pénzügyminisztérium 5.648/2-2001. számú határozatával az I. rendű alperes 222-5/2000. számú határozatát helybenhagyta.

A felperes a jogerős határozattal szemben keresettel fordult a Baranya Megyei Bírósághoz, mert az I. rendű alperes nem a bányamérnöki munkakörű csoportba tartozók átlagkeresetének figyelembe vételével állapította meg a keresetkiegészítésének az összegét.

A Baranya Megyei Bíróság III.P.21.632/2001/16. számú, 2002. október 9-én kelt ítéletével - akkor már az ügyben hatáskörrel rendelkező Államháztartási Hivatal alperessel szemben - a támadott határozatot hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. Az új eljárásban 2002. december 4-én meghozott

határozatában az Államháztartási Hivatal a 2000. évre havi 149.703 forint keresetkiegészítést állapított meg a felperes részére.

A felperest 2001. évre megillető keresetkiegészítés összegét a II. rendű alperes jogelődje a 2001. március 12-én kelt 90.028/127. számú határozatával havi 164.913 forintban állapította meg. E határozat ellen a felperes fellebbezéssel nem élt.

A felperes keresetében az I. rendű alperest 617.287 forint és kamatai, míg a II. rendű alperest 676.164 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni. Állította, hogy a keresetkiegészítés összegét minden évben újra meg kell állapítani és az 1999. évi keresetkiegészítés tárgyában a Baranya Megyei Bíróság 2005-ben meghozott ítélete után az alpereseknek a 2000. és 2001. évre járó keresetkiegészítés összegét módosítani kellett volna, mert a bányászati keresetkiegészítés összege nem lehet kevesebb a korábbi évi összegnél. Ennek elmulasztása miatt érte őt a követelt összegű kár.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték, elsődlegesen elévülésre hivatkoztak, egyébként pedig állították, hogy az eljárásuk jogszerű volt, bár az I. rendű alperes nem vitatta az 1999. évi mulasztását.

Az elsőfokú bíróság a keresetet mindkét alperessel szemben elutasította. Azt állapította meg, hogy az I. rendű alperes a felperest 2000. évre megillető keresetkiegészítés összegét a Baranya Megyei Bíróság III.P.21.632/2001/16. számú ítéletében kifejtettek figyelembe vételével állapította meg a 2002. december 4-én kelt határozatban, eljárása tehát jogszerű volt. Ugyancsak jogszerű a II. rendű alperes jogelődje által 2001. március 12-én - 2001. évre - meghozott határozat, ezért az alperesek kártérítésre nem kötelezhetőek.

2001. évre vonatkozóan alaptalannak találta a keresetet azért is, mert az az évi összeget megállapító határozattal szemben a felperes a rendes jogorvoslati lehetőséget nem merítette ki, így a Ptk.349.§-ának (1) bekezdése alapján államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényt nem érvényesíthet. A 2001. évre vonatkozó igény tekintetében a követelés elévülését is megállapította, figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperes 2001. március 12-én hozta meg a határozatát. A Baranya Megyei Bíróság 10.P.21.347/2004/19. számú ítélete 2005. november 14-én jogerőre emelkedett, amely időponthoz képest még egy év állt volna rendelkezésére a felperesnek a kereset benyújtásához, erre azonban csak 2007. július 19-én került sor, ezért a követelés elévült.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és keresetének teljesítése érdekében a felperes fellebbezett.

Az alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés az alábbiak szerint alaptalan.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen megállapított tényállást kiegészíti a felperes által a másodfokú eljárásban csatolt iratok alapján azzal, hogy a felperes a 2006. március 13-án kelt és az I. rendű alperes által ezen a napon átvett, a II. rendű alperes részére pedig ezen a napon postára adott kérelmében az I. rendű alperestől a 2000. évre, a II. rendű alperestől a 2001. évre vonatkozó keresetkiegészítés összegét megállapító határozat saját hatáskörében való megváltoztatását kérte. Hivatkozott arra, hogy a Baranya Megyei Bíróság 10.P.21.347/2004/19. számú ítéletével a keresetkiegészítés 1999-re járó havi összegét 171.772 forintban állapította meg. Utalt arra, hogy az irányadó jogszabályok szerint a kereset-kiegészítés összegét évenként kell megállapítani és a tárgy évi keresetkiegészítés összege nem lehet kevesebb, mint az előző évi volt. A II. rendű alperes Baranya Megyei Területi Igazgatósága Családtámogatási és Szociális Osztálya 2006. április 12-én kelt 106.303/2006. számú határozatával a felperes 2001. évre, a 2007. január 18-án kelt 106.303/2007. számú határozatával pedig érdemi vizsgálat nélkül elutasította a felperesnek a 2000. évre megállapított keresetkiegészítés módosítására vonatkozó kérelmét. Mindkét határozat tartalmazza a jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatást. A felperes a határozatokkal szemben fellebbezéssel nem élt.

Az így kiegészített tényálláshoz képest is helyes az elsőfokú bíróság érdemi döntése, de a kifejtett jogi indokokkal nem ért egyet a másodfokú bíróság.

Tévesen, iratellenesen tartalmazza az elsőfokú ítélet, hogy a felperes keresete az alperesek egyetemleges marasztalására irányult 1.293.443 forint tőke és ennek késedelmi kamatai tekintetében. Ezzel szemben a felperes pontosított keresetében -és a fellebbezésében is - az I. rendű alperest a 2000. évre járó, de ki nem fizetett 617.287 forint bányászati keresetkiegészítés és késedelmi kamatai, míg a II. rendű alperest a 2001. évre járó, de ki nem fizetett 676.164 forint bányászati keresetkiegészítés és késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére vonatkozó szabályok alapján az elsőfokú eljárásban 9. sorszám alatt keletkezett jegyzőkönyv szerint.

Az elsőfokú eljárásban mindkét alperes arra hivatkozott, hogy a vele szemben érvényesített követelés elévült, s az elsőfokú bíróság ítéletében a II. rendű alperes vonatkozásában a 2001. évre vonatkozó igény elévülését meg is állapította, amely a kiegészített tényállásra figyelemmel nem helytálló.

A II. rendű alperessel szemben érvényesített 676.164 forint összegű követelés esedékessége 2001. január 1-től december 31-ig terjedt. A Ptk.324.§-ának (1) bekezdése szerint a követelések öt év alatt évülnek el, ha jogszabály másként nem rendelkezik. A követelés esedékessé válásával megkezdődő elévülési idő e szerint a II. rendű alperes tekintetében 2006. év folyamán telt volna le. Ehhez képest a felperes által a másodfokú eljárásban csatolt kérelem benyújtásával az elévülés a Ptk.327.§-ának (1) bekezdése alapján megszakadt, amely után a (2) bekezdés értelmében az elévülés újból megkezdődik.

A felperes fenti kérelmére, valamint az I. rendű alpereshez benyújtott és a 2000. évre vonatkozó igény tekintetében - a kiegészített tényállás szerint - a II. rendű alperes elsőfokon eljáró szerve 2006. április 12. napján, illetve 2007. január 18-án hozott határozatot, amelyekben a felperes mindkét igényét elutasította és tájékoztatta a felperest arról, hogy a határozat ellen, annak kézhezvételétől számított 15 napon belül a II. rendű alpereshez 2 példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni. A felperes azonban - a rendelkezésre álló adatok szerint - fellebbezéssel e határozatokkal szemben nem élt.

Az elsőfokú bíróság által már hivatkozott Ptk.349.§-ának (1) bekezdése értelmében államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

Az elsőfokú ítéletben írtakkal ellentétben a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem lenne akadálya a felperes kártérítési igényérvényesítésének a II. rendű alperes jogelődje által 2001. március 12-én hozott határozattal szembeni jogorvoslat elmulasztása, mert ebben az időben még nem állt rendelkezésre az a bírósági ítélet, amely a felperest 1999. évre megillető keresetkiegészítés összegét megállapította. Ennek hiányában pedig a határozat ellen előterjesztett fellebbezés nem lett volna alkalmas a kár elhárítására.

Kizárja ugyanakkor a felperes kártérítés iránti igényének érvényesítését az a tény, hogy a felperes a II. rendű alperes Baranya Megyei Területi Igazgatósága Családtámogatási és Szociális Ellátási Iroda 2006. április 12-én, illetőleg 2007. január 18-án meghozott határozataival szemben a jogorvoslati lehetőséget nem vette igénybe. E határozatokkal szemben előterjesztett rendes jogorvoslat ugyanis alkalmas lett volna a felperes kárának elhárítására, azaz a 2000. és a 2001. évre járó keresetkiegészítés összegének az 1999-re megállapított keresetkiegészítés összegéhez való igazítására. A jogorvoslat kimerítése pedig olyan előfeltétel, amely a kártérítési igény érdemi elbírálásához nélkülözhetetlen. Ettől kizárólag akkor lehet eltekinteni, ha a károsult a hatóság hibája, mulasztása miatt nem vehette igénybe a jogorvoslati lehetőséget. A jelen esetben azonban erről szó sincsen, hiszen a II. rendű alperes mindkét határozata tartalmazza a jogorvoslatra vonatkozó tájékoztatást, azzal a felperes saját elhatározásából nem élt. Alaptalannak találta ezért a másodfokú bíróság is mindkét alperessel szemben a felperes államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti keresetét.

A fenti indokolásbeli változtatással a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése alaptalan volt, ezért a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperesek másodfokú perköltségét megfizetni. Az alpereseket képviselő jogtanácsosok munkadíját az ítéltábla a - Pp. 75. §-ának (2) bekezdésére

figyelemmel kialakított bírói gyakorlat értelmében irányadó - 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§-ának (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

A felperes - a tárgyi illeték-feljegyzési jog ellenére - a fellebbezésén lerótta a fellebbezési eljárási illetéket, ezért a sikertelen fellebbezése ellenére sem kellett már annak megfizetésére kötelezni.

P é c s , 2008. június 12.

Dr. Veszeley József s.k. a tanács elnöke, Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró